

KLAGANDE

Gällivare skogssameby, 897900-1305

Svenska Samernas Riksförbund
Formvägen 16
906 21 Umeå

MOTPART

Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut den 17 januari 2017, se bilaga 1
dnr 218-15645-2016

SAKEN

Skyddsjakt efter järv enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen) beslutade att avslå Gällivare skogssameby (samebyns) ansökan om skydds jakt avseende järv inom samebyns betesområde. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Samebyn överklagar beslutet och yrkar att skydds jakt ska beviljas. Samebyn yrkar vidare att länsstyrelsen ska bekosta skydds jakten och anför i huvudsak följande. Samebyn har i ansökan redogjort för skador som bör betecknas som allvarlig skada. Utöver detta föreligger det även sannolikt en risk för allvarlig skada. Ytterligare dödade renar har påträffats (utöver tidigare tre dödade renar). Samebyn har även orsakats skada genom de jakt försök som skett genom skingrade renhjordar, stressade renar med påverkad kondition. Länsstyrelsens fältpersonal har dokumenterat dödade renar och redogjort för de skrämselfångårder som vidtagits samt dokumenterat järv förekomsten i området. Därmed måste det anses som ostridigt att skada har förekommit och att risken för nya skador är uppenbar.

Länsstyrelsen har grundat sitt beslut på att järvpopulationen är för låg både lokalt, regionalt och nationellt. Samtidigt har länsstyrelsen anført att inventeringsresultatet av järv inte är tillförlitligt. Flertalet skogssamebyar har fått meddelande från länsstyrelsen att myndigheten inte kan genomföra en fullgod inventering på grund av medelsbrist. Det har även uttryckts från länsstyrelsen att prioriteringen av järvinventering sker i fjällområdena. Det står således klart enligt samebyn att inventeringen inte grundas på riktiga förhållanden. Besluten om skydds jakt blir utifrån denna information inte korrekta.

Syftet med skydds jakt är att förhindra allvarlig skada. Det är därför missvisande av länsstyrelsen att hävda att samebyn måste hitta fler döda renar in-

nan rekvisitet allvarlig skada är uppfyllt. Även om länsstyrelsen anser det vara ett politiskt mål att sprida järvförekomsten till skogslandet erinras om uttalanden i förarbeten där det anges att samebyarna inte ska behöva tåla förluster på mer än tio procent till rovdjur. Det bör vara möjligt med en korrekt tolkning av bestämmelserna att flytta specifika problemindivider till annat område alternativt bevilja skydds jakt för att hålla rovdjurspopulationen på en acceptabel nivå. Enbart förekomsten av rovdjur inom ett visst område borde vara tillräckligt för bedömningen att denna orsakar allvarlig skada. Av exempelvis målet om Junselevargen framgår att skydds jakt kan beviljas även om gynnsam bevarandestatus inte är uppnådd. Samebyn har utan framgång vidtagit åtgärder för att förhindra skada. En bedömning av allvarlig skada måste ske utifrån sannolikheten att allvarlig skada kan uppstå. Att enbart beakta uppkommen skada är att frånta samebyn effektiva rättsmedel.

Länsstyrelsen vidhåller sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING

Enligt 23 a § första stycket tredje punkten jaktförordningen får beslut om jakt efter bl.a. järv meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i syfte att bl.a. förhindra en allvarlig skada, särskilt på boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Enligt 23 b § samma förordning får beslut om skydds jakt på järv fattas om det finns förutsättningar enligt 23 a efter ansökan från den som riskerar att drabbas av skada eller på eget initiativ. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skydds jakt fattas även om någon skada inte har inträffat.

Vägledning till bestämmelserna kan även hämtas från EU-domstolen avseende art och habitatdirektivet. EU-domstolen har i dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 angående jakt efter varg i Finland (Europeiska kommissionen mot Republiken Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i art och habitatdirektivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Enligt artikel 16.1 i direktivet krävs att det redan föreligger en gynnsam bevarandestatus av arten i dess naturliga utbredningsområde för att undantag ska få beviljas. Det är likväl möjligt att bevilja sådana undantag i särskilda fall när det konstaterats att det inte kan försvåra den ogynnsamma bevarandestatusen hos arten eller förhindra återställande av en gynnsam bevarandestatus. Det kan inte uteslutas att dödandet av ett begränsat antal individer inte påverkar det eftersträvade syftet i artikel 16.1 i direktivet. Ett sådant undantag skulle i så fall sakna effekt för den berörda arten.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

För att skydds jakt ska kunna beviljas måste samtliga förutsättningar som anges i 23 a och 23 b §§ jaktförordningen vara uppfyllda.

Förvaltningsrätten har i ett tidigare avgörande den 24 januari 2017 (mål nr 169-17) bedömt att förutsättningarna för skydds jakt efter järv i Gällivare skogssameby inte varit uppfyllda. I avgörandet konstaterade förvaltningsrätten att järvens population, både nationellt och regionalt, är allt för låg i förhållande till Naturvårdsverkets miniminivåer för att järvstammen ska kunna

anses ha en gynnsam bevarandestatus. I förevarande mål har det enligt förvaltningsrättens mening inte framkommit några nya omständigheter som medför en annan bedömning än den som gjorts i förvaltningsrättens mål 169-17. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att den ansökta skyddsjakten riskerar att försvåra återställandet av en gynnsam bevarandestatus. Någon utredning som talar för en annan slutsats har inte åberopats i målet. Förutsättningarna för att bevilja skyddsjakt kan därför redan på denna grund inte anses vara uppfyllda.

I sammanhanget noterar förvaltningsrätten följande avseende rekvisitet allvarlig skada. Samebyn har inte någon dokumenterad föryngring av järv under 2016. Länsstyrelsen är dock medveten om att järv förekommit regelbundet inom samebyns marker. Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet anfört att någon dokumenterad skada inte uppstått i området sedan ansökan om skyddsjakt kom in till länsstyrelsen den 3 januari 2017.

Det får anses utrett att järv tidigare har orsakat samebyn viss skada genom bl.a. dödade renar. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte heller att förekomst av järv inom en samebys betesområde kan orsaka allvarlig skada genom att exempelvis angripa och döda renar. I målet har dock länsstyrelsen bedömt att ett lyckat skrämselförsök har gjort att järven förflyttat sig i norrgående riktning och att det är oklart huruvida järven är kvar i området. Några nya observationer av järv har inte rapporterats i området eller några nya skador sedan ansökan om skyddsjakt gavs in till länsstyrelsen. Enligt förvaltningsrättens mening är det därför tveksamt om det i målet kan anses visat att risk för allvarlig skada alltjämt föreligger. Eftersom den ansökta skyddsjakten riskerar att försvåra återställandet av en gynnsam bevarandestatus saknas dock skäl att pröva huruvida övriga förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda.

Mot bakgrund av det anförda bedömer förvaltningsrätten att länsstyrelsen har haft fog för sitt beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1C (se bilaga 2).

I avgörandet har även nämndemännen och deltagit.

Målet har föredragits av .

Länsstyrelsen
Norrbotten

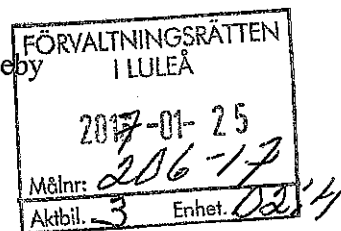
BESLUT

1 (5)

Datum
2017-01-17

Diarienummer
218-15645-2016

Gällivare skogssameby

Avslag på ansökan om skyddsjakt järv Gällivare skogs

Beslut

Länsstyrelsen avslår er ansökan.

Bakgrund

Ansökan

Den 27 december 2016 inkom Gällivare skogs med en ansökan om skyddsjakt på en järv. Ansökan avslogs (Dnr 218-15494-2016) den 29 december 2016, bland annat med motiveringen att den redovisade skadebilden inte kunde klassificeras som allvarlig skada och det hade även utförts ett lyckat skrämselförsök på järven i norrgående riktning och det var därmed inte klarlagt om järven var kvar i området.

Den 3 januari 2017 inkom så Gällivare skogs med en ny ansökan om skyddsjakt på järv. Ansökan gäller pågående skada, fortsatt skada och förebyggande av skada orsakad av järv.

I området där samebyn söker skyddsjakt (Sarvisvaara-Skröven-Lansjärv-Rikti dockas-Pålkem-Sarvisvaara) råder goda betesförhållandet. Samebyn uppger att det betar 200-300 renar spritt i området och dom beräknas kunna beta där till och med februari. Samebyn vill inte samla och flytta renarna ner till vinterbetesmarkerna eftersom det råder sämre betesförhållanden där. Det utpekade skydsjaksområdet är ett kalvningsland och samebyn befarar att järven kommer vara i området när renarna återvänder till kalvningslandet. Samebyn anför att varje dödad ren för samebyn är en allvarlig skada, eftersom de renar som är i området är en sita med 2500 renar uppdelat på 7-8 husbönder. Samebyn menar att det är en allvarlig skada när enskilda renskötare blir drabbade.

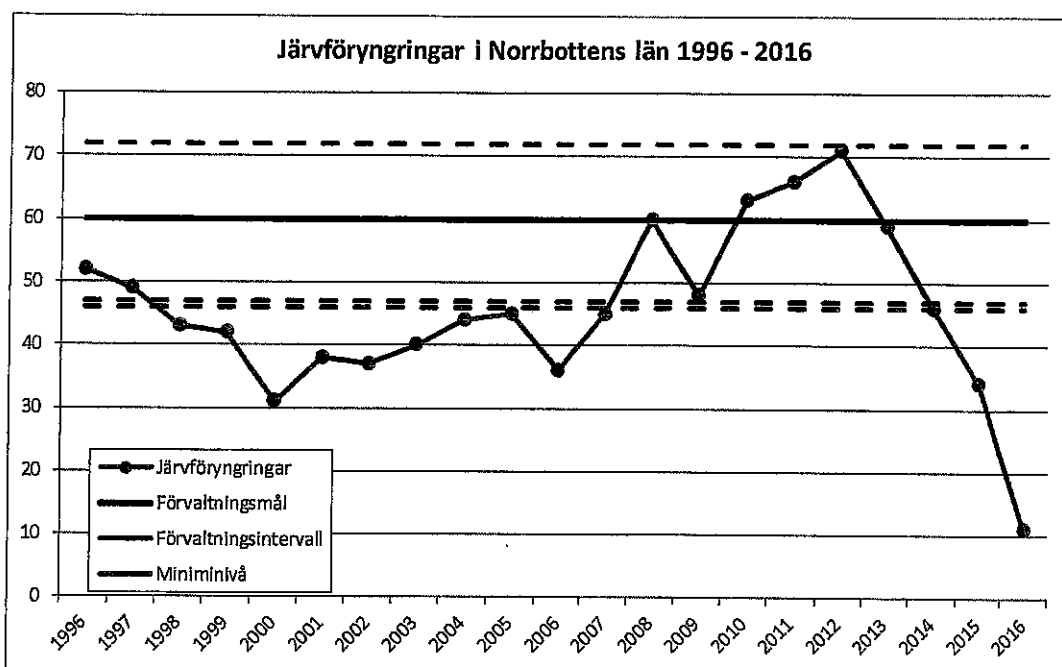
Dokumenterad skadebild

Sedan ansökan inkom till Länsstyrelsen den 3 januari 2017 finns inga dokumenterade skador från området.

Järvförekomst

Inventeringsresultatet och populationsuppskattningen bygger endast på föryngringar som är godkända enligt gällande kriterier. Inventeringsförhållandena har dock varit svåra de senaste åren och det har i många fall inte varit möjligt att dokumentera föryngringar enligt godkända kriterier. Årets resultat visar på 11 godkända föryngringar i Norrbottens län (Figur 1) men Länsstyrelsens bedömning är att många järvföryngringar inte har kunnat dokumenteras och därför är troligen det redovisade resultatet en underskattning av järvpopulationen i Norrbotten.

Figur 1. Antal järvföryngringar i Norrbottens län under åren 1996-2016. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån i länet utgör 46 föryngringar.

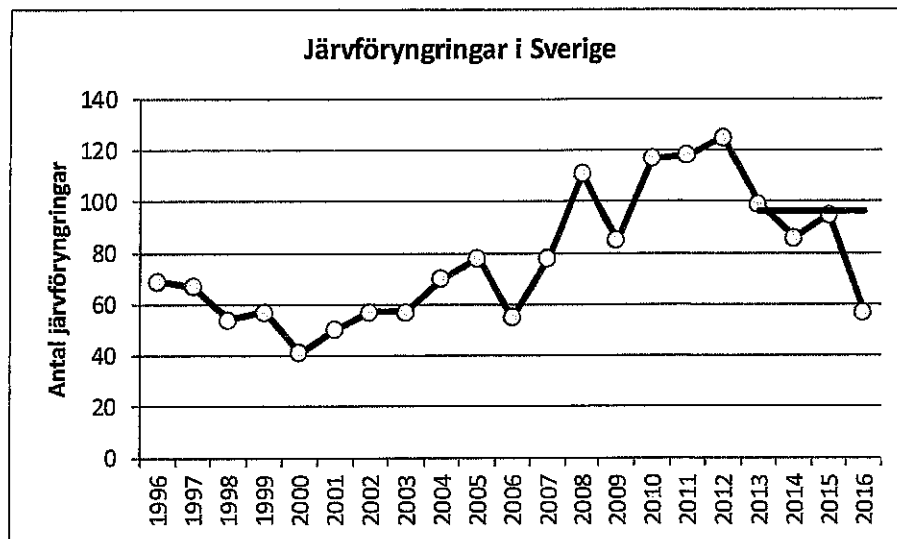
Länsstyrelsen i Norrbottens län bedömer att sexton samebyar haft så dåliga spårningsförhållanden under 2016 års järvinventering att 5 § i Föreskrifter om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (STFS 2007:9) åberopas. Det gäller dock inte Gällivare skogs där inventeringen har kunnat genomföras tillfredställande. Samebyn har för 2016 ingen dokumenterad föryngring av järv men däremot regelbunden förekomst.

Även på nationell nivå observeras en markant nedgång i antal föryngringar under senaste året (Figur 2). En förklaring till det kan vara att Norrbottens län som normalt sett hyser de flesta föryngringarna har haft stora problem med inventeringen pga. väderleksförhållandena. Alternativa förklaringar till det låga nationella resultatet skulle kunna vara att många järvhonor vilat från att ha ungar detta år och/eller att de senaste årens genomförda skyddsjakter minskat antalet reproduktiva djur och därmed också

antalet föryngringar. Det står i alla fall klart att årets inventering redovisar 57 föryngringar och detta ligger långt under det nationella referensvärdet för gynnsam bevarandestatus som är 96 föryngringar. Mycket tyder på att det redovisade resultatet underskattar den faktiska populationen, men hur stor järvpopulationen är vet vi inte och stor osäkerhet råder.

Figur 2. Antal järvföryngringar på nationell nivå mellan åren 1996-2016. Den röda linjen indikerar nivån för referensvärdet 96 föryngringar, motsvarande 600 individer.

Motivering

Juridiska förutsättningar för skyddsjakt

Beslut om skyddsjakt efter järv kan fattas med stöd av 23 a och 23 b §§ jaktförordningen (1987:905). För att skyddsjakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Skyddsjakt får enligt bestämmelserna medges för att förhindra allvarlig skada om det inte finns någon annan lämplig lösning och om de inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Naturvårdsverket har i delegeringsbeslutet den 25 juni 2015 (NV-04080-15) överlämnat rätten att fatta beslut om skyddsjakt efter björn, varg, järv och lodjur till Länsstyrelsen i Norrbottens län. Delegeringen gäller från och med 1 juli 2015 till och med 31 december 2016.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall och bedömer skadornas omfattning, om skadeförebyggande åtgärder gjorts, vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skyddsjakt. Länsstyrelsen bedömer även om skyddsjakt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Vidare bedömer Länsstyrelsen om det går att identifiera speciellt skadegörande individer eller särskilt skadeutsatta områden.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

4 (5)

Datum
2017-01-17

Diarienummer
218-15645-2016

Länsstyrelsen är medveten om att järv förekommer regelbundet inom samebyns marker. Ingen föryngring har dock kunnat dokumenteras. Skadeförebyggande åtgärder har utförts, främst i form av skrämselfågare och det är oklart vilken effekt det gett, det är i dagsläget för tidigt att säga. Länsstyrelsen anser att den dokumenterade skadebilden inte kan klassificeras som allvarlig med tanke på det begränsade antalet kadaver under en relativt lång tid och över ett stort geografiskt område. Den skadebild som finns dokumenterad hör till tidigare ansökan som fick avslag (med diarienummer 218-15494-2016). Sedan ansökan om skydds jakt inkom till Länsstyrelsen den 3 januari 2017 har inga skador dokumenterats och det är heller inte klarlagt om järven är kvar i området. Det är alltså inte möjligt att identifiera någon särskilt skadegörande individ. Länsstyrelsen är medveten om att samebyn har ett samlat rovdjurstryck som kan vara mycket påfrestande, inte minst för den enskilda renägaren, eftersom det även förekommer björn, lodjur och örn på samebyns marker. Det är dock en politisk målsättning att spridningen av järv i skogslandet, inom och utanför renkötselområdet ska främjas. Och eftersom inventeringsresultatet för järv både inom Norrbottens län och nationellt, ligger markant under gällande miniminivå och referensvärde bör det ställas än högre krav för att bevilja en skydds jakt. Länsstyrelsen gör den sammantagna bedömningen att ansökan om skydds jakt inte bör bifallas.

Information

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

Kopia skickas till

Polismyndigheten i Norrbottens län: polismyndigheten.norrbotten@polisen.se

Statens veterinärmedicinska anstalt: rovdjur@sva.se

Järvforskningsprojektet: [REDACTED]

Länsstyrelsens faltenhet: BD-DL-faltenheten@lansstyrelsen.se

Beslutet laddas upp i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av [REDACTED] med [REDACTED]
[REDACTED] som föredragande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.